

„Maar gij zult kracht ontvangen wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn . . .”

Handelingen 1 : 8

Het is goed denkbaar dat wij in verband met Pinksteren ons met de Heilige Geest bezighouden en vele dingen over de Heilige Geest zeggen. Dat zou uiteraard ook niet onjuist zijn, want het gaat in Pinksteren nu eenmaal om de Heilige Geest. Het zou zelfs toegejuicht moeten worden wanneer er, hoe dan ook, aan de leer aangaande de Heilige Geest wat meer aandacht geschonken zou worden. Is het immers niet waar dat wij veel te veel de leer aangaande de Heilige Geest verwaarloosd hebben? In sommige nieuwere theologische stromingen weet men zelfs helemaal niet meer raad met de Schriftuurlijke uitspraken over de Geest. Hoe meer men zich met de „historische Jezus” bezig houdt en achter de apostolische prediking van de verheerlijkte Christus terug wil grijpen op de Jezus van vóór Pasen, hoe minder ruimte blijft er voor Pinksteren en voor de Geest. Daarom zal niemand het in zijn hoofd halen te zeggen dat men rondom Pinksteren vooral toch maar niet over de Heilige Geest en alle aspecten van zijn werk moet preken. Ik ben geneigd te zeggen: hoe meer, hoe beter.

En toch is het in het licht van het Nieuwe Testament duidelijk niet de bedoeling dat we op het Pinksterfeest over de Heilige Geest en zijn werk „in het algemeen” nadenken.

Zo zal het Pinksterfeest met name niet de gelegenheid zijn waarbij we ons met de triniteitsleer en de onderlinge verhouding van Vader, Zoon en Heilige Geest bezig zullen houden. Ook zal het werk van de Heilige Geest in de schepping of de „kosmische” betekenis van de Geest niet het onderwerp van de verkondiging behoren te vormen. Eveneens is Pinksteren niet de gelegenheid waarbij de vragen aangaande het werk van de Heilige Geest *in ons* — d.w.z. het werk van de Geest in de roeping, wedergeboorte, geloof, bekering, heiligmaking enz. — behandeld moeten worden. Hoe belangrijk deze verschillende onderwerpen ook zijn, ze dienen niet op het Pinksterfeest aan de orde te komen, omdat onze gedachten dan gericht worden op de vele aspecten van het werk van de Heilige Geest, terwijl het eigenlijke punt waarop het in Pinksteren aankomt, gemakkelijk uit het gezichtsveld verdwijnt.

Dit eigenlijke punt nu van Pinksteren is *niet* enig aspect van het werk van de Heilige Geest *in ons*, maar het werk van de Heilige Geest *door ons*.

Het is daarom zeker niet juist met Pinksteren te veel klem te leggen op het feit dat de Geest op de Pinksterdag uitgestort werd om in de gemeente te *wonen*, in tegenstelling dan tot het oude verbond toen dat niet het geval geweest zou zijn. Natuurlijk is het niet te ontkennen dat er in dit opzicht enig verschil bestaat tussen het oude en het nieuwe verbond. Zeker betekent de komst van de Geest op de Pinksterdag ook iets voor de wijze waarop de gemeente thans in de volheid van het heil en de gemeenschap met Christus door de Geest mag delen. De Geest is de gave van „de laatste dagen” en de komst van de Geest brengt dus reeds de vreugde van het einde in de harten van de gelovigen van vandaag. Toch moet men voorzichtig zijn het verschil tussen oud en nieuw verbond niet te veel te zoeken in de wijze waarop de Geest thans in de gemeente woont. Ook in het Oude Testament leest men immers van de inwoning van de Geest en het is niet in te zien dat er een kwalitatief onderscheid zou zijn tussen de wijze waarop de Geest in het oude verbond én in het nieuwe verbond mensen in het heil heeft doen delen. Wie, met bepaalde heiligheidsbewegingen, Pinksteren wil zien als het feest van de komst van de Geest tot onze heiligmaking, kijkt aan het eigenlijke punt van Pinksteren voorbij. Vele misvattingen rondom begrippen als „de volheid van de Heilige Geest”, „vervulling met de Heilige Geest” of „de doop met de Heilige Geest” zijn het gevolg van een versmalling van de betekenis van Pinksteren tot de komst van de Geest om de kinderen Gods te volmaken en in een heerlijk gemeenschap met Christus te doen delen.

Men hoeft niet te ontkennen dat deze dingen ook wel ergens met Pinksteren te maken hebben, maar ze zijn toch wel secundair. Ze worden bij wijze van spreken toegevoegd aan het eigenlijke dat op Pinksteren gebeurt. Ze waaien mee op ons aan in de windvlaag van de Pinkstergeest.

De Pinkstergeest is echter de Geest van de kracht tot getuigenis. Daarover laat het Nieuwe Testament ons niet in het onzekere. Niet alleen vertelt Lucas ons aan het einde van zijn evangelie dat de discipelen van Christus opdracht ontvingen in Jeruzalem te blijven totdat ze met kracht

uit den hoge bekleed zouden worden, maar uit het verband is het duidelijk dat deze kracht niet in eerste instantie de kracht is tot een heiliger levenswandel, maar de kracht om als „getuigen van deze dingen” het evangelie van bekering en vergeving van zonden in zijn Naam te verkondigen (Luc. 24 : 46-49). Precies op dezelfde wijze brengt Lucas het Pinkstergebeuren in het boek Handelingen in verband met de toerusting van de gemeente voor haar getuigenistaak. Wanneer het waar is, zoals meestal gezegd wordt, dat we in Hand. 1 : 8 het thema van het gehele boek Handelingen voor ons hebben, dan zal men in dit thema goed moeten letten op twee aspecten: aan de ene kant het feit dat het getuigenis zich zal uitstrekken over Jeruzalem, Judea, Samaria en tot het uiterste der aarde (een feit waaraan het boek Handelingen zorgvuldig aandacht besteedt), én aan de andere kant het feit dat dit getuigenis alleen door de kracht van de Heilige Geest mogelijk is. Niet voor niets is het boek Handelingen zo vol van de prediking aangaande de Heilige Geest. De Geest en het getuigenis zijn niet van elkaar los te maken. Zonder de Geest geen kracht tot getuigenis en zonder getuigenis ook geen kracht van de Geest. De Geest van Pinksteren is niet de Geest van de mystiek of de contemplatie, maar de Geest van de bruisende stromen van levend water die opwellen uit het binnenste van wie gelooft (Joh. 7 : 38).

Daarvan getuigen ook de wonderlijke tekenen van tongen en profetie in alle talen op de Pinksterdag. Ook in de toespraak van Petrus is het duidelijk dat de profetie van Joël die door hem aangehaald wordt, de klem helemaal legt op de Geest als Geest van de profetie: zonen en dochters, jongelingen en ouden, dienstknechten en dienstmaagden worden allen bekwaam gemaakt tot de dienst van de profetie. Men kan het niet anders zeggen, dan dat Pinksteren de greep is van de Heilige Geest naar de tongen van de gelovigen om die in dienst te stellen van het machtig getuigenis van het evangelie.

Pinksteren is niet, zoals vaak gezegd werd, het geboorte-uur van de kerk. De kerk is er ook vroeger geweest, in het oude verbond en in de discipelkring van Jezus. Maar Pinksteren is het uur van de zalving van de gemeente met de Heilige Geest tot getuigen die in de kracht van de Heilige Geest de wereld kunnen binnentrekken. Pinksteren is de vervulling van de belofte van de verhoogde Heer dat de kerk de kracht zou ontvangen voor haar roeping. Men zou in een ietwat overdreven spraakgebruik kunnen zeggen dat Pinksteren het feest is van de „dienstbaarheid” van de kerk, omdat Pinksteren betekent dat de Geest alle christenen tot gezalfde ambtsdragers maakt: pro-

feten, priesters en koningen, toegerust met de enige ambtsgave die werkelijk onontbeerlijk is: de kracht om met vrucht van Christus te getuigen. Vraagt men dan ook naar het verschil in de kerk voor en na Pinksteren, dan zal dit verschil gezocht moeten worden in de wijze waarop de discipelen na Pinksteren in staat gebleken zijn tot een onbevreesd en overwinnend getuigenis, terwijl ze vóór Pinksteren krachteloos en bevreesd waren. En vraagt men naar het verschil tussen een kerk die vandaag nog uit Pinksteren leeft en een kerk die dat niet doet, dan zal het antwoord niet gezocht moeten worden in de vraag of er nog buitengewone tekenen in de kerk voorkomen, maar of de kracht tot een levend en overwinnend getuigenis in de kerk aanwezig is. Het blijvende van Pinksteren is de kracht tot het getuigen. Mist de kerk deze kracht, dan kan er veel religieusiteit zijn, maar dan gebeurt er wezenlijk niets. Dan komt niemand echt tot het geloof in Jezus als de Heer, want niemand kan zeggen dat Jezus de Here is, dan door de Heilige Geest (1 Cor. 12 : 3).

Het eigenaardige van Pinksteren is dus dat de kerk, de gemeente, de mens ingeschakeld wordt in Gods heilsplan en toegerust wordt voor dit werk. Aan de ene kant wordt daarin de mens met zijn kunnen geweldig geëerd. God wil niet zonder hem zijn heilsplan volvoeren. Hij wordt een „medewerker” van God. Dat houdt meteen in dat alle vermogens van de mens tot hun uiterste ingespannen moeten worden in de dienst van God, dat er geen ruimte overblijft voor traagheid of verwaarlozing van de gaven die God ons gegeven heeft. Niets menselijks is meer aan het werk van God vreemd en alles moet op het altaar komen van de gehoorzaamheid aan Hem die ons tot getuigen van zijn Naam gekozen heeft. Aan de andere kant zegt juist de belofte van Pinksteren aan ons dat het uiteindelijk niet van onze kracht afhangt, maar alleen van de kracht van de Geest. Onze beste vermogens, onze hoogste gaven, onze uiterste inspanning zijn niets wanneer de kracht van de Geest niet erin klopt tot voltoering van het werk van God.

En daarom roept Pinksteren ons toe: Ora et labora, bid en werk! Zonder het voortdurend gebed om de zalving van de Geest is alles nutteloos, maar ook omgekeerd: zonder toegewijde gehoorzaamheid en overgave van alles wat we hebben in de dienst van God, eren we niet de Geest van Pinksteren die tongen en monden zoekt voor het getuigenis dat de wereld overwint. Noch voor lijdelijkheid, noch voor activisme is er rondom Pinksteren plaats. Alleen voor een bidden dat tot werken bereid is en een werken dat in zichzelf één-en-al bidden is.

W. D. JONKER